

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

Art. V. Corollaria notatu digna,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

speciat, non sequitur illam esse unicum attributum virtualiter indistinctum.

31. Confirmatur se cundo: Quæ sunt diversi ordinis, essentialiter, aut saltem virtualiter distinguuntur: unde Deus ut author naturalis, virtualiter distinguitur à seipso ut est author supernaturalis. Sed providentia naturalis & prædestinationis sunt diversi ordinis: Ergo saltem virtualiter distinguuntur.

32. Ad objectionem respondeo, concesso Antecedente, negando Consequentiam & paritatem: Nam relationes plurificatur in Deo ob diversam oppositionem propter quam realiter distinguuntur, quæ oppositio non invenitur inter providentiam & prædestinationem. Virtutes morales virtualiter in Deo distinguuntur, quia illæ non specificantur à fine ultimo quem ex parte operantis, & imperativè respiciunt, sed ab objectis propriis justitia à jure unicuique servando, misericordia ab aliena miseria sublevanda, &c. quæ cum sint objecta diversa formaliter, specificant virtutes realiter in nobis distinctas, & in Deo virtualiter, quatenus justitia divina respicit Dei dignitatem prout continet objectivè honestatè publicè creatæ, & misericordia divina bonitatè Dei attingit, prout est ratio sublevandi alienam miseriã. Providentia autem quæ virtus est ordinativa universalissimi provisoris, finem universalissimum respicit, à quo accipit unitatem necdum formalem, sed etiam virtuale.

Deniq; ut colligitur ex D. Thoma supra qu. 1. art. 2. ad 2. Inter ideam & providentiam notabile intercedit discrimen. Nam providentia se tenet ex parte Dei providentis & intelligentis, & significatur ut id quod Deus practicè intelligit & ordinar de agendis; unde cum divino intellectu commensurari debet quoad unitatem in modo attingendi proprium objectum, ac prout inde sicut intellectus divinus absq; virtuali diversitate sufficiente ut dicantur plures intellectus, in Deo omnia attingit quæ sub objecto proprio continentur: ita providentiã, absq; virtuali diversitate ad omnia se extendit, quæ comprehenduntur sub ratione ordinabilis in finem inspectum ab illa. Idea verò se tenet ex parte objecti intellecti, & significatur ut id quod à Deo intelligitur: unde non cum intellectu, sed cum objecto proportionatur quoad unitatem vel diversitatem; atq; adeo cum objecta à Deo intellecta plura sint, plures etiam datur ideæ in Deo.

33. Ad primam confirmationem dicendum quòd licet aliquæ virtutes morales specificentur in nobis à fine proximo: ut justitia, misericordia, clementia, &c. Tamen dantur aliquæ, quæ ex propria ratione habent respicere finem ultimum, & ab illo unitatem & specificationem desumunt: ut charitas, providentia regalis, &c. fortiori providentia divina.

34. Ad secundam distinguo Majorem: Quæ sunt diversi ordinis ex parte ejus quod in recto & formaliter dicunt, distinguuntur saltem virtualiter concedo Majorem. Quæ sunt diversi ordinis ex parte ejus quod de connotato & materialiter importat, nego Majorem. Unde ad Minorem respondeo providentiam divinam non esse diversi ordinis à prædestinatione, ex parte formaliter importati, sed tantum ex parte materialis connotati: quæ etiam ratione, Deus ut author supernaturalis, non distinguuntur virtualiter à seipso ut author naturalis, quia hæc distinctio solùm petitur ex parte diversorum effectuum quos

A producit, & non ex parte ipsius omnipotentia.

Objicies secundo: Pars subjectiva dicitur illa quæ addit aliquid supra rationem communem & superiorem: Sed prædestinatio addit aliquid supra providentiam generalem, scilicet efficaciam mediorem, & consecutionem finis, ut infra dicemus; Ergo est pars subjectiva, & non tantum objectiva divinæ providentiæ.

35. Respondeo distinguendo Majorem. Quæ addit aliquid se tenens ex parte rationis formalis, concedo Majorem. Se tenens solum ex parte objecti seu connotati materialis, nego Majorem. Similiter distinguo Minorem, & nego Consequentiam. Itaque non omnis additio ad aliquid facit partem subjectivam, sed additio ad rationem formalem & per se. Nam intellectus practicus addit aliquid supra intellectum, scilicet ordinem ad operationem, & tamen non est pars subjectiva illius, quia ratio practici se tenet tantum ex parte objecti materialis intellectus, non autem ex parte objecti formalis. Item scientia visionis vel approbationis in Deo, addunt aliquid supra scientiam ut sic, scilicet præsentiam objecti in mensura propria vel superiori æternitatis, & decretum seu beneplacitum divinæ voluntatis; & tamen non sunt partes subjectivæ, sed objectivæ tantum divinæ scientiæ. Cuius ergo efficaciam mediorem & consecutio gloriæ, quæ addit prædestinatio supra providentiam generalem, non sunt aliquid se tenens ex parte rationis formalis divinæ providentiæ, quæ est respicere finem ultimum simpliciter ipsius provisoris, prædestinatio non est pars subjectiva, sed tantum objectiva divinæ providentiæ.

36. Objicies tertio contra secundam conclusionem: Partes objectivæ alicujus virtutis vel habitus, sunt ejusdem rationis & conditionis: Sed prædestinatio non est ejusdem conditionis ac aliæ partes divinæ providentiæ: Ergo non est pars objectiva illius. Major constat: nam omnes conclusiones Theologicæ v. g. quia sunt partes objectivæ habitus Theologici, procedunt ex principiis fidei, & nituntur divinæ revelationi virtuali. Minor verò probatur: Prædestinatio importat infallibilem finem consecutionem, quam non dicunt aliæ partes divinæ providentiæ: ut constat in reprobatione, quæ est quædam providentia quæ versatur circa res quæ nunquam consequentur finem: Ergo prædestinatio non est ejusdem conditionis & rationis, ac aliæ partes divinæ providentiæ.

37. Respondeo partes integrales vel objectivas alicujus virtutis vel habitus, debere esse ejusdem conditionis essentialis, non tamè semper requiri ut sint ejusdem conditionis accidentalis: hoc autem quod est consequi infallibiliter finem rei provisa, non est conditio essentialis, sed tantum accidentalis divinæ providentiæ ut sic, quæ solum respicit essentialiter finem ultimū ipsius provisoris: scilicet gloriam Dei, & divino attributorum manifestationem, & hunc semper consequitur, ac prout in illo omnes ejus partes semper conveniunt.

ARTICULUS V.

Corollaria notata digna.

38. Ex dictis in hac disputatione colliges primò: prædestinationem rectè sic definiti ab Augustino libro de dono persever. cap. 14. Prædestinatio est...

finatio est praescientia, & preparatio beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur quicumque liberantur. In qua definitione, nomine praescientiae non debet intelligi scientia media, ut contendunt eius defensores: Tum quia D. Augustinus illam exclusit ac reprobavit, non solum quantum ad abusum, sed etiam quantum ad substantiam, & docuit quod Deus praedestinatione sua ea praescivit quae fuerat ipse facturus, & quod si futura nostra bona opera praescivit, atque praedestinavit: ut Tractatu de scientia Dei fuse expendimus. Tum etiam quia scientia media, cum sit pure speculativa, non potest dare infallibilitatem & efficaciam necessariam praedestinationi, ut infra ostendemus. Nominem ergo praescientiam intelligitur scientia Dei practica, seu approbationis, divinae voluntatis decreto mixta, quae non supponit, sed facit rerum existentiam & futuritatem, & ad quam pertinet actus divini imperii, in quo praedestinationis essentiam consistere demonstravimus. Additur Preparatio: ut per hoc nomen magis declaratur, quod praedestinatio non est quaecumque praescientia seu cognitio, sed cognitio practicae practicae, seu actus imperii quo media ad salutem & vitam aeternam conducentia preparantur, ac executioni mandantur. Subjungitur Beneficiorum Dei: hoc est donorum, seu bonorum quae Deus praedestinat confert, inter quae non solum numeratur gratia habitualis quae iustificatur, sed etiam actualis quae excitantur, moventur & adjuvantur ad bene operandum ipsaque bona opera quibus gloriam aeternam promerentur, ac magnum perseverantiae donum, quod ut dicit Tridentinum sess. 6. cap. 13. Aliunde haberi non potest, nisi ab eo qui potens est, eum qui stat statuerit ut perseveranter stet, & eum qui cadit restituere. Et tandem ipsa gloria, quae beneficiorum Dei maximum est, & ultimus, ac praecipuus divinae praedestinationis effectus. Denique dicit Augustinus: Quibus certissime liberantur quicumque liberantur, ut declaret vim & efficaciam intrinsicam auxiliorum gratiae, quibus electi ad aeternam beatitudinem infallibiliter perducuntur; & significet, praedestinationem non niti tantum mediis ex se fallibilibus, & moraliter tantum excitantibus, & quae ex sola praescientia futuri consensu habeant certitudinem & efficaciam, ut docent defensores scientiae mediae, sed auxiliis ex se efficacibus & ex infinita divinae voluntatis & omnipotentiae virtute & efficacia descendentibus: ut enim inquit ipse Augustinus de praedest. Sanct. capite decimo. Quando Deus promisit Abrahae fidem & conversionem Gentium, non de nostra voluntate potestate, sed de sua praedestinatione promisit: promisit enim quod ipse facturus fuerat, non quod homines; quia etsi faciant homines bona quae pertinent ad colendum Deum, ipse tamen facit ut illi faciant quae praecepit, non illi faciunt ut ipse faciat quod promisit, &c.

Colliges secundò: optimam etiam esse praedestinationis definitionem à Divo Thoma traditam hic articulo primo ubi ait: Praedestinatio est ratio transmissionis creaturae rationalis in vitam aeternam. Prima particula ponitur loco generis, & denotat praedestinationem, sicut & providentiam, esse actum divini intellectus, ut supra ex eodem sancto Doctore monstravimus. Alia verò designant triplicem differentiam, quae (ut infra ostendemus) inter praedestinationem, & generalem providentiam reperitur. Prima se tenet ex parte subjecti, creaturae scilicet rationa-

lis, quae sola est capax beatitudinis. Secunda ex parte finis, scilicet vitae aeternae, à praedestinatione inspecti. Tertia sumitur ex efficacia & infallibilitate mediatorum, quibus electi ad finem illum infallibiliter transmittuntur & perducuntur: quae omnia clarè patebunt ex dicendis corollario 4.

Colliges tertio: Spuria ac illegitima esse hanc praedestinationis definitionem quam tradidit Molina hic art. 1. disp. 1. Praedestinatio est ratio ordinis seu mediatorum in Deo, quibus praevidet creaturam rationalem perducendam in vitam aeternam, cum proposito eundem ordinem exequenti. Nam praeterquam quod haec definitio longissima est, & propterea non parum vitiosa, illa tacite includit scientiam mediam; quia dicit esse ordinem mediatorum quibus Deus praevidet, non autem dicit quibus Deus preparat creaturam rationalem praevisione autem mediatorum, sine preparatione à Deo facta est scientia media. Augustinus autem dicit, quod praedestinatio est praescientia & preparatio beneficiorum Dei, & non solum praescientia. Praeterea cum scientia media sit ad summum quaestio problematica, & sub litigio, & disputatione Theologorum relicta, eam in descriptione praedestinationis inferere, eiusque definitionem praescientia illa futuri consensu exploratrice infatigare, est velle res dubias disputabiles, voluntaria definitione terminare.

Colliges quartò: Inter praedestinationem & providentiam plura reperiri discrimina. Primum est, quod subjectum praedestinationis est sola creatura rationalis; providentiae autem subiectum est omnis creatura: quia illa respicit beatitudinem supernaturalem, cuius capacitas in sola creatura rationali invenitur: ista verò quocumque effectus ab omnipotentia productus, quorum aliae creaturae sunt capaces.

Secundum est, quod praedestinatio respicit finem superexcedentem facultatem rationalis creaturae: Providentia autem superexcedentiam illam non petit, sed circa quemlibet finem, sive naturalem, sive supernaturalem versatur, media ad illum ordinando, ut docet D. Thomas hic art. 1. & quod de ver. ar. 1. in corp. cuius verba statim referemus.

Praeterea difficultas est & controversia inter Theologos, an praedestinatio à providentia distinguitur, per hoc quod illa est infallibilis, non solum quoad ordinem mediatorum in finem, sed etiam quoad actualem ipsius consecutionem: ista verò solum petat infallibilitatem ordinis, non verò actualem finis. Partem negativam tenent Cajetanus & Bannez quae praedestinationis. 1. & Alvarez li. 4. de auxil. disp. 3. & sequenti, asserentes providentiam divinam non solum quoad ordinem mediatorum, sed etiam quoad actualem finis consecutionem, esse infallibilem. Sententia tamen affirmativa quam tuentur Capreolus in 1. dist. 40. quaest. 1. art. 1. Ferraribus 3. contra Gent. capite 94. Nazarius quaest. praecedenti articulo 1. Gonzales & Marcus à Serra, videtur verior, & doctrinae Divi Thomae conformior. Nam S. Doctor quaest. 6. de verit. art. 1. in corp. duplicem praedestinationis à generali providentia differentiam exponens, sic ait: Praedestinatio quantum ad duo à providentia differet: providentia enim dicit universalem ordinationem in finem, unde se extendit ad omnia quae à Deo in finem alicuique ordinantur, sive sint rationalia, siveque irrationalia, sive bona, sive mala. Praedestinatio autem respicit tantum illum finem quo est

principali rationali creatura, utpote gloriæ: & ideo prædestinatio non est nisi hominum, & eorum que spectant ad salutem. Differt etiam alio modo: In qualibet enim ordinatione ad finem est duo considerata, scilicet ipsum ordinem, & exitum vel eventum ordinis: non enim omnia que ad finem ordinantur, finem consequuntur: prædestinatio ergo ordinem in finem respicit tantum, unde per Dei providentiam omnes homines ad beatitudinem ordinantur; sed prædestinatio respicit etiam exitum vel eventum ordinis, unde non est nisi eorum qui gloriam consequuntur. Idem docet in I. dist. 40. quæst. 1. art. 2. in corp. & ibidem ad Annibaldum quæst. 1. art. 1. Ergo ex mente D. Thomæ, de conceptione ratione providentiæ non est infallibilis eventus seu consecutionis finis, bene tamen de ratione prædestinationis.

Eodem veritas hac ratione suaderetur: Reprobi per generalem providentiam ordinis supernaturalis ordinantur ad gloriam, eisque conferuntur, vel saltem offeruntur à Deo auxilia sufficientia, vel saltem illam adipisci possunt, ut Tractatu præcedenti ostendimus. At reprobi gloriam nunquam consequuntur: Ergo de ratione generalis providentiæ non est infallibilis consecutio finis ad quem creatura ordinatur.

Confirmatur: Providentiæ efficaciam accipit voluntas finis quam supponit: Ergo sicut absque imperfectione constituitur in Deo duplex voluntas respectu finis ad quem homines ordinantur; una antecedens & inefficax, quæ vult omnes homines salvos fieri; altera consequens & efficax, quæ solum vult prædestinatos salvari, ut loco citato demonstravimus. Ita etiam absque imperfectione duplex providentiæ in Deo admitti potest: quarum una sit efficax, & altera inefficax ad finis consecutionem; & consequenter de ratione omnis providentiæ non est consecutio finis particularis ad quem Deus ordinat creaturam. Dixi, *Finis particularis*, quia omnis providentiæ habet annexam alicujus finis consecutionem: in omni enim providentiæ Deus suam bonitatem, vel justitiam, aliaque attributa ostendit; manifestatio autem attributorum est finis ultimus à providentiæ impetus; omnis tamen providentiæ non infert infallibilitatem consecutionem finis ad quem ipsa creatura ordinatur, ut constat in reprobatione, quæ est quedam providentiæ quam Deus habet circa aliquos homines, qui nunquam æternam beatitudinem consequentur.

Dicitur D. Thomas quæst. præcedenti art. 4. ad 2. articulum hoc est immobile & certus divina providentiæ vis, quod ea que ab ipso providentur, cuncta eveniunt eo modo quo ipse providet, sive necessarîo, sive contingenter. Et in resp. ad 3. asserit quod Divina providentiæ non deficiat à suo effectu nec à modo eveniendi quem providit. Et 3. contra Genes cap. 94. docet ordinem divine providentiæ imputari non posse, & providentiæ non posse à suo effectu cassari. Ergo juxta D. Thomam, de ratione providentiæ est infallibilitas non solum ordinis mediatorum ad finem, sed etiam eventus consecutionis finis.

Respondeo primò cum Ferrariensi, ubi supra: D. Thomam loqui in sensu permissivo, quatenus providentiæ in aliqua sui parte, nempe in prædestinatione, habet annexam utramque infallibilitatem ordinis & eventus; non autem quod de conceptu providentiæ ut sic sit utraque infallibilitas. Vel secundò dicatur cum eodem ibidem: quæ à Deo providentur, non esse finem, sed media: nam licet finis in executione sit effe-

Actus providentiæ, non tamen est immediate provifus ab illa, sed effectus mediatorum quæ ordinantur ad finem; circa media autem immutabilis est divina providentiæ, & quoad hoc verum est illam nunquam frustrari vel cassari, nam eo ipso quod provideat de mediis, infallibiliter illa ponentur in esse; quia tamen aliquando confert media tantum sufficientia, aliquando verò efficacia, consequens sit quod non semper annexam habeat finis consecutionem; & sic intelligendum est id quod de providentiæ Dei canit Ecclesiæ: *Deus cuius providentiæ in sui dispositione non fallitur.*

B Instabis: Ad perfectissimam providentiæ spectat non solum ordinatio mediatorum, sed etiam finis consecutio: Atqui providentiæ Dei in summo gradu perfectionis existit: Ergo de ratione illius non solum est ordinatio mediatorum, sed etiam finis consecutio.

Respondeo ex eodem Ferrariensi, distinguendo Majorem. Ad perfectissimam providentiæ, supponentem voluntatem finis consequentem & efficacem, concedo Majorem. Supponentem voluntatem finis inefficacem & antecedentem, nego Majorem. Unde cum providentiæ Dei generalis non supponat voluntatem consequentem, sed solum antecedentem de salute omnium hominum, ut supra diximus, quamvis sit perfectissima, non debet tamen habere infallibiliter annexam ipsius finis consecutionem; sicut prædestinatio, quæ supponit voluntatem consequentem & efficacem circa salutem electorum.

Urgebis: Voluntas consequens mediatorum non potest oriri nisi ex voluntate consequenti finis; sicut electio efficax mediatorum necessarîo supponit efficacem intentionem finis: Sed providentiæ Dei generalis supponit voluntatem consequentem mediatorum, cum sit efficax ad illorum positionem, eaque de facto ponat & conferat: Ergo illa supponit voluntatem consequentem & efficacem finis, & non solum antecedentem & inefficacem.

Respondeo distinguendo Majorem. Voluntas consequens mediatorum efficaciam ad finem, non potest oriri nisi ex voluntate consequenti illius, concedo Majorem. Voluntas consequens mediatorum tantum sufficientium, nego Majorem, & sub eadem distinctione Minoris, nego Consequentiam; quia providentiæ inefficax ad finem, non supponit voluntatem consequentem mediatorum efficaciam, sed tantum sufficientiam.

Ex dictis etiam in hujus disputationis decursu facile intelliges, quomodo sint ordinandi actus divini intellectus & voluntatis, ad prædestinationis negotium pertinentes. Nam sicut in nobis antequam aliquem finem consequamur, debet primò præcedere cognitio finis. Secundò ejus intentio. Tertio actus consilii de mediis eligendis. Quarto judicium, seu sententia quæ judicatur quæ media sint utilia, quæ inutilia. Quintò proponuntur media voluntati ut eligat. Sextò voluntas eligit quæ sibi magis placent. Septimò juxta D. Thomam supra relatum, intellectus imperat executionem mediatorum. Octavò voluntas applicat potentias executivas, qui actus vocatur usus activus. Deinde sequitur executio, seu, usus passivus. Idem proportionaliter, & seclusis imperfectionibus, in Deo reperitur. In primis enim Deus scientiâ simplicis intelligentiæ

108

109

gentiæ cognovit omnia possibile, & inter ea cognovit tres ordines rerum; scilicet naturæ, gratiæ, & unionis hypostatice, secundum quos potuit se communicare. Cognovit etiam omnia media quibus potest obtineri quilibet finis proprius istorum ordinum; & inter alia cognovit naturam & virtutem auxiliorum efficacium ordinis gratiæ, & infallibilem connexionem quam sine læsione libertatis habent cum actibus liberis pro quibus conferuntur. Supposita ista generali cognitione, secundum intelligimus Deum voluisse ostensionem suæ bonitatis, secundum communicationem illius triplicis ordinis; taliter tamen ordinatam, quod prius voluerit Incarnationem, & inter alia pro gloria Christi voluit beatitudinem illarum voluerit, ut medium respectu gloriæ Christi, illam tamen voluit ut finem utriusque ordinis naturæ & gratiæ. Tertio, quia istam beatitudinem voluit efficaciter aliquibus ex creaturis rationalibus, & non aliis, quod est diligere & eligere eas, ut explicat D. Thomas hic art. 4. ideo tunc intelligitur quasdam creaturas rationales præ aliis dilexisse & elegisse ad beatitudinem. Præterea, quia media perducunt illas creaturas ad beatitudinem, poterant esse diversa. Quarto judicavit bonum esse illas ad eam perducere per ista media determinata, & non per alia; & tunc quinto voluntas Dei acceptavit & elegit ea. Sexto intellectus divinus ex motione voluntatis imperavit illa executioni mandati, post quem actum fuit in voluntate divina usus activus, seu decretum executivum de mediis in tempore exequendis, & tandem in tempore fuit facta executio. Cum autem Deus sit actus purissimus, & omnis potentialitatis, & compositionis expertus, hi actus non possunt distingui realiter, aut formaliter, sed tantum virtualiter, vel per ordinem ad diversa objecta & connotata materialia ad quæ terminantur; quo etiam modo se invicem præcedunt, & habent rationem prioris & posterioris, ut alibi exposuimus.

DISPUTATIO II.

De causis prædestinationis.

Ubi fons Nili erumpat, quæ prima tanti fluminis origo? tot curiosi scrutatores, frustrato semper labore inquisierunt; ut inter adstrata & impossibilia, olim proverbialiter jactaretur, fontes Nili invenire. Unde egregie Lucanus lib. 10.

*Arcanum natura caput non prodidit ulli:
Nec licuit populo parvum te Nile videre,
Amovique sinus, & Gentes maluit ortus
Mirari, quam nosse tuos.*

Sed longè altior & secretior est divini prædestinationis origo, & unde fluat fluminis illius imperus, qui latificat civitatem Dei, unde inquam hoc divini gratiæ flumen oriatur, difficile est explorare; nec ejus origo sciri potest, nisi ab eodem spiritu, qui solus abstrixit nos divini cordis recessus scrutatur. Ejus ergo revelationi humiliter insistentes, divini prædestinationis causas & originem, juxta Scripturæ Sacræ, SS. Patrum, præsertim Augustini & Thomæ, dogmata nunc inquirimus.

Porrò hic non agimus de omnibus causis prædestinationis; nam satis constat ex dictis, solum Deum esse causam efficientem illius, manifestationem divinarum perfectionum, causam finalem. Ad quod divini imperii transmittitur creaturam inellecitualem in finem vitæ æternæ, causam formalem. Et tandem creaturam rationalem, sive intellectionalem, esse causam materiam, sive materiam circa quam illa versatur. Unde hic solum disputandum erit de causa motiva prædestinationis, & discutiendum, an illa sit divina bonitas, & gratuita ejus dilectio circa electos, vel præsentia futurorum meritorum?

ARTICULUS I.

An electio efficax prædestinatorum ad gloriam sit pure gratuita, & merita præcedentia antecedeat, & supponat?

Hæc celeberrima controversia non procedit de prædestinatione secundum suam rationem essentialem considerata, & prout importat actum divini imperii, in quo supra ostendimus essentialiam prædestinationis consistere in delectatione, prout dicit electionem efficacem salvandorum, quæ ad actum imperii præsupponitur. Unde de consensu diximus in titulo hujus articuli: *electio efficax prædestinatorum ad gloriam &c.*

§. I.

Præmittuntur quæ apud omnes sunt certa, & referuntur sententiæ.

In hac questione duo certæ & indubitata habenda sunt, & aliud in controversiam revocatur. In primis de fide certum est, & in multis Conciliis contra Pelagianos definitum, electionem hominum ad primam gratiam & vocationem, esse omnino gratuitam, & à meritorum præsentia independentem, ut egregie demonstrat D. Augustinus cap. 15. de prædest. Sanctorum, exemplo Christi, qui cum sit nobis prædestinationis exemplar, prædestinatus est ad gratiam unionis, abique illis præcedentibus meritis, & ex sola gratuita Dei electione & dilectione. Est (inquit) præclarissimum lumen prædestinationis & gratiæ ipse Salvator, ipse mediator Dei & hominum homo Christus Iesus, qui ut hoc esset, quibus tantum suus; vel operum, vel fidei præcedentibus meritis, natura humana quæ in illo est comparavit? Respondetur quod ille homo ut à Verbo Patri coæterno in unitatem personæ assumptus, Filius Dei unigenitus esset, unde hoc meritum. Quod ejus bonum qualecumque præstitit? quid ergo ante quid, credidit quod perierit, ut ad hanc ineffabilem excellentiam perveniret? Et tandem circa finem capituli, sic concludit. Sicut ergo prædestinatus est illi Deus, ut caput nostrum esset, ita & multi prædestinabimus, ut membra ejus essemus. Humana hic membra conticescant quæ perierunt per Adam, & regnat quæ regnat Dei gratia per Iesum Christum Dominum nostrum. Quisquis in capite nostro præcedentia merita supponit illius generationis invenit, ipse in nobis membris quæ præcedentia merita multiplicat & regenerationis inquirat. Neque enim retribuita est Christo illa generatio, sed tributa. Sic & nobis ut ex aqua & spiritu renasceremur, non retributum est pro aliquo merito, sed gratia tribu-